

MÄLUMÄNGU KÜSIMUSED

4. APRILL 2016

1.

Kes on pildil?

2. Guinnessi rekordiraamat peab seda siiani pikimaks kohanimeks maailmas. Kohalikus keeles kõlab see nimi Taumatawhakatangi hangak oauauotamateaturipukaka pikimaungahoronukupokaiwhe nua kitanatahu (85 tähemärki), mis tõlgituna tähendaks: "Koht, kus Tamatea, suurte põlvedega mees, kes liugles, ronis ja neelas mägesid, tundud kui maaõgija, mängis flööti oma armsamale." Mis riigis see koht asub? Kui riiki (õige vastus 2 punkti) ei tea, siis õige maailmajagu annab 1 punkti.

3. Ühes riigis on mitteametlikult kõrvale panna veel pikem kohanimi, mis tõlkes kõlaks umbes nii: "Inglite linn, suur jumalike kalliskivide ja surematuse linn, üheksa õilsa kalliskivi suur ingellik maa, vallutamatu maa, kuninglik linn, meeldiv koht kuninglikule paleele, igavene inglite ja taassündinud hingede maa, paikapandud ja rajatud kõrgeimate Devade poolt."

Kohalikele on ta lihtsalt "Krung Thep" ehk „Inglite Linn“ ja see on lühend linna täielikust tseremoniaalsest nimest: „Krung Thep Mahanakhon Amon Rattanakosin Mahinthara Ayuthaya Mahadilok Phop Noppharat Ratchathani Burirom Udomratchaniwet Mahasathan Amon Piman Awatan Sathit Sakkathattiya“, mis võiks olla hoopis ise siis maailma pikim kohanimi.

Ametlikult ta seda pole ja meie teame seda linna tänapäeval hoopis tavalisema nimega, mida kasutavad üksnes välismaalased. Linnas elab ametlikult üle 9 miljoni elaniku, kuigi tegelik rahvaarv võib ulatuda 12 miljonini. Linnas elab lisaks kahele rahvusenamusele 85 000 hindut, 44 000 jaapanlast (suurim jaapanlaste populatsioon Aasias väljaspool Jaapanit), 25 000 ameeriklast, 45 000 eurooplast, 20 000 lõunakorealast, 6000 nigeerlast, 7500 austraallast, 12 000 inimest araabia keelt rääkivatest riikidest, 20 000 malaisialast, 4000 singapurlast, 5000 filipiinlast ja 800 uusmeremaalast. 92% elanikest on budistid. Mis riik, mis linn? (1p+1p)

4. Eesti aasta sportlane on aunimetus, mida antakse aastast 1955 Eesti parimale sportlasele. Aasta sportlane valitakse interneti vahendusel toimunud rahvaküsitluse, spordiliitude hinnangute ja spordiajakirjanike valikute liitmisel. Vähemalt 5 korda on tiitli võitnud 5 sportlast - jalgrattur Erika Salumäe (9 korda), suusataja Kristina Šmigun (8 korda) ja suusataja Andrus Veerpalu (5 korda). Kes on ülejäänud 2? (1p+1p)

5. See on lõik Annie M. G. Schmidt'i lasteraamatust:

„Nüüd olgu sel lõpp!“ müristas härra Blom. „Mul on sellest villand! Vaadake ometi. Jäätis! Jäätis vahukoorega! Selle hea pajaprae asemel, mis äsja laual seisis!“

Nella Dellal ja Johannesel oli kohmetu ilme näol.

„Et meil majas on, sellest on isegi küllalt!“ kärkis härra Blom. „Aga olgu tinistamisel lõpp!“

Mis on peategelase nimi ja mis linnas toimub raamatu tegevus? (1p+1p)

6. Maailm seostab konveiermeetodi kasutuselevõttu Henry Fordi nimega. Enne konveieri kasutuselevõttu kulus ühe auto kokkupanekuks 12,5 tundi, kuid esimesel täispikal konveiermeetodil tootmise aastal (1914) kulus ühe Ford T kokkupanekuks ainult 93 minutit. Üldtuntud on Henryle kuuluv ütlemine: „Iga klient võib saada ükskõik mis värvi auto, peaasi, et see on must.“ Mis tingis sellise väljaütlemise?

7. „..... maastik“

Kes on selle kunstiteose autor ja mis sõna puudub teose nimetusest. (1p+1p)
Vihjeks, et puuduva sõna näol on tegemist ajalooliselt ühe tähtsaima Maroko linnaga, kus kunstnik elas ajavahemikul 21. juulist 1938 kuni 17. veebruarini 1939.

8. Novgorodi kroonikas on selle aasta tähtsamatest sündmustest esimesena kirja pandud järgmine: "Mstislav läks novgorodlastega tšuudide vastu ja vallutas Medvezja golova neljakümne pühaku päeval". Novgorodi vürsti retke peeti vägagi tähtsaks sündmuseks ja seda kogu Vana-Vene riigi alal, sest vastava teate leiame veel Kiievi, Tveri, Vladimiri, Pihkva jt. linnade kroonikatest. Suurem osa mainitud kroonikaid pole küll originaalkujul säilinud, aga hilisemate kroonikate koostamisel kasutati varasemaid ja sageli kirjutati need isegi peaaegu sõna-sõnalt ümber. Mis aastal nimetatud sündmus toimus ja mis linn asub sel kohal tänapäeval? (1p+1p)
9. 1992. aasta kevadel oli laguneva NL-i rubla väärtus peaaegu olematu. Lisaks kummitas pidev sularaha vähesus. Ühes Eesti linnas võeti toona kasutusele nn. oma raha. See trükiti NL-i katastroofitalongidele. Algatajatest üks ehk toonane linnapea oli hiljem ka Eesti Panga nõukogu esimees. Ostutšekk kehtis 19-s kaupluses ja oli käibel 40 päeva. Nimetage linn?

10. Kes on pildil?

Võib-olla on teile abiks retsept:

Besee:

6 munavalget
3,5dl suhkrut
1tl tärklist
1tl valgeveini äädikat

Täidis:

4dl vahukoort
300g kohupiima
0,75dl suhkrut
2tl vanillisuhkrut
1 sidrun/laim
hapukaid marju

11. Palun kirjutage Põlva maakonna elanike arv 1. jaanuari 2016. aasta seisuga. Kui päris täpset vastust ei ole, siis punktid jagunevad vastuste täpsuse järgi vastavalt 3p, 2p, 1p kolmele paremale.

12. Mis autofirma toodanguga on tegemist?

13. Küsime kahe asja nimetust (1p+1p). Kokku nad ei sobi!

Esimese kirjeldus - selle  berm ot on 68-70 cm, kaal 410-450 g, valmistatud nahast või tehismaterjalist, koosneb 12st viisnurgast ja 20st kuusnurgast. Kirjeldatud tüüpilise välimuse sai see ese 1950ndatel.

Teist asja tuntakse osades keeltes inglise n elana (n ait. vene keeles angliiskaja bulavka). Selle asja leiutajaks peetakse ameerika mehaanikut ja leiutajat Walter Hunti, kes patenteeris selle 10. aprillil 1849. aastal.

14. Seda tomati ja kartuli sugulastaime kasvatatakse meil nii ilutaimena (harilik ... ja jaapani ...) kui ka k ogiviljana (maasika..., mehhiko ... ja peruu ...). Kokku kuulub sellesse perekonda umbes 80 nii ühe- kui ka mitmeaastast taimeliiki. Enamus neist taimedest eelistab sooja kliimat, kuid harilik ... talvitub ka Eesti kliimas. Taim kasvab umbes 0,4 - 2 meetri kõrguseks, paarisentimeetrise l bim oduga marjad on punased, oranid ja rohekaskollased. Viljade valmimisest annab märku nende varisemine. Marjad võib ära korjata ka pooltooretena, need säilivad nullil hedastel plusskraadidel mitmeid kuid. Need sobivad hästi kastmetesse tomati asemel, kuid kasutatakse ka garneeringuks, kuna marja ümber on dekoratiivne  ietupp. Kasutatakse väga palju värskelt, aga ka keediste, kompottide, pirukate, sorbettide ja j atise tegemisel. Kasutatakse dieettoiduna, on palavikku alandava toimega. Millisest taimest on jutt?

15. (1p+1p) Milliseid linnu ühendamiseks loodi maailmakuulsaks saanud maantee tähisega:

16. Taoismi järgijad, eesotsas alkeemik Li Tian'iga, üritasid 9ndal sajandil luua igavese elu eliksiiri, kuid segasid kokku hoopis selle aine/seguga. Küsitava aine/seguga üheks koostisosaks on salpeeter.

17. 95 aastat tagasi (27.02.1921a.) toimusid Tartus Emajõe ühe tänagi Eestis populaarse spordiala esimesed Eesti meistrivõistlused. Esimeseks Eesti meistriks tuli Arnold Voldemar Veiss. Mis spordialaga on tegu?

18. Pildil näete Euroopa laiemat jõga. Mis linnas ja mis jõel ta asub? (1p+1p)

19. Järgnev luuletus pealkirjaga „Vallavanem“:

„Ta priinimi oli Kivi.

Ta maja oli kivist

ja süda oli kivist.

Miks siis rist on puust?“

ilmus 1962. aastal sarjas Noored Autorid tema esimeses luulekogus „Kandilised laulud“. Kes on see kirjanik? Tema lapsepõlv möödus Otepää ümbruses ja tähistab ta sel aastal 80-t sünnipäeva.

20. Selle laulja mälestussammas asub Fremantle linnas, Lääne-Austraalias.

Kelle ausammas ja millises kuuldavas ansamblis ta solist oli. (1p+1p)

<https://www.youtube.com/watch?v=MOTMw0o1ELM>

See bänd tegutseb tänaseni ja nende albumeid on müüdnud üle 200 miljoni eksemplari.

VASTUSED:

1. Barack Obama
2. Uus-Meremaa (Austraalia ja Okeania)
3. Tai, Bangkok
4. Jaan Talts ja Aavo Pikkuus (mõlemad 5 korda)
5. Viplala ja Amsterdam
6. must värv kuivas kõige kiiremini
7. Eduard Wiiralt; Marrakech
8. 1116; Otepää (900 aastat esmamainimisest sel aastal)
9. Tartu
10. vene baleriin Anna Pavlova
11. 28 726
12. ZAZ
13. jalgpall, haaknöel
14. füüsal

15. Chicago ja Los Angeles
16. püssirohi
17. murdmaasuusatamine
18. Kuldiga, Venta jõgi
19. Mats Traat
20. Bon Scott, AC/DC